

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA	Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja
-------------------	---

NAZIV PROPISA	Predlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o identifikaciji i registraciji životinja
---------------	--

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

- Razlozi za donošenje ovog zakona proistekli su iz potrebe stvaranja pravnog osnova u cilju daljeg unaprjeđivanja sistema identifikacije i registracije životinja, potrebe preciziranja pojedinih odredbi koje se odnose uglavnom na usklađivanje definicija, određenih pojmova i postupaka kao i osnova za prenošenje pojedinih djelova EU legislative iz oblasti identifikacije i registracije, prvenstveno I&R svinja.
- Bez postojanja ovog akta ne bi postojao potrebnii pravni okvir za identifikaciju i registraciju svinja, kao ni mogućnost daljeg uspostavljanja visokih standarda u oblasti stočarske proizvodnje i usvajanja novih standarda u sistemu zaštite zdravlja životinja i izgradnja prepoznatljivog sistema praćenja i kontrole zdravlja životinja i bezbjednosti hrane životinjskog porijekla.
- Bez postojanja ovog akta bili bi otežani uslovi za kontrolu bolesti na cijelom epizootiološkom području Crne Gore, kao i precizno utvrđivanje gazdinstava na kojima se drže svinje za rasplod, tov i dalju prodaju i gazdinstva na kojima se svinje drže sezonski, za sopstvene potrebe. Ovim se doprinosi boljem planiranju preventivne zdravstvene zaštite svinja, unaprijeđenju ove grane stočarske proizvodnje ali i proizvodnji zdrave i bezbjedne hrane.
- Bez postojanja ovog akta držaoci životinja bili bi oštećeni jer bi im bila uskraćena mogućnost plasmana živih životinja (prvenstveno ovaca, koza i svinja) kao i proizvoda od tih životinja na međunarodnom tržištu, posebno na tržištu EU.
- Nepostojanjem ovog propisa ne bio uspostavljen potpun sistem identifikacije i registracije životinja namjenjenih za proizvodnju hrane, kojim se objezbjeđuje sljedljivost od gazdinstva rođenja do smrti, uključujući sva premještanja i kretanja, što je od presudne važnosti za kontrolu zaraznih bolesti, a posredno i stvaranja uslova za nesmentanu trgovinu životinjama i proizvodima životinjskog porijekla dobijenih od svinje.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.
- Ovim aktom stvoriće se nedostajući pravni okvir za identifikaciju i registraciju gazdinstava i životinja, što će doprinijeti:

- Ispunjavanju uslova za otvaranje pregovora u poglavlju 12 odnosno mjerila koja se odnose na usklađeno okvirno zakonodavstvo i obezbjeđivanje preduslova za ispunjenje mjerila koje se odnosi na prestanak vakcinacije od klasične kuge svinja uspostavljanjem registra gazdinstva sa svinjama u Crnoj Gori;
- unaprjeđenje nivoa zdravstvene zaštite životinja i indirektna zaštita zdravlja ljudi;
- stvaranju povoljnijih uslova za nesmetanu unutrašnju i međunarodnu razmjenu životinja i proizvoda životinjskog porijekla u veterinarskom pogledu;
- poboljšanju kontrole, suzbijanja i iskorjenjivanja bolesti životinja;
- poboljšanju monitoringa i efektivnosti veterinarskih pregleda/kontrola u unutašnjem i međunarodnom prometu;
- poboljšanju praćenja životinja i gazdinstava u odnosu na mjere za epizootiološki nadzor (Program obaveznih mjera zdravstvene zaštite životinja) i monitoring rezidua;
- poboljšanju kontrole dobrobiti životinja;
- poboljšanju sprovođenja programa za podsticanje i razvoj poljoprivrede;
- obezbjeđivanju baze podataka za obilježavanje govedjeg mesa i mesa drugih vrsta životinja kao i proizvoda od mesa.

Sve ovo će doprinijeti stvaranju uslova za širenje našeg tržišta, povećanju konkurentnosti naših proizvođača i boljem plasmanu domaćih proizvoda.

- Crnogorska poljoprivreda i Evropska unija – Strategija razvoja proizvodnje hrane i ruralnih područja;

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

- Ne postoje druge opcije.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektno.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

- **Positivni efekti:** postojanje ovog akta olakšaće promet živih životinja i sigurniju upotrebu proizvoda životinjskog porijekla; bolje praćenje i kontrolu zdravlja životinja, a samim tim posljedično imaće uticaj i na zaštitu zdravlja ljudi. Postojanje ovog akta omogućiće državi ali i držaocima životinja efikasnu kontrolu zdravlja životinja (u ovom slučaju, svinja), što se direktno odražava na stvaranju povoljnijih uslova za nesmetanu unutrašnju i međunarodnu razmjenu životinja i proizvoda životinjskog porijekla u veterinarskom pogledu, a samim tim i na potražnju naših proizvoda na međunarodnom i domaćem tržištu.
- **Ne postoji negativan uticaj.** Zakon je usaglašen sa EU propisima u oblasti I&R svinja, vodeći računa da bude prilagođen lokalnim uslovima uzgajanja svinja. Naime, u Crnoj Gori se godišnje uzgaja između 40 i 50 hiljada svinja, a od tog broja preko 50% se uvozi iz susjednih zemalja (najčešće iz Srbije) u periodu februar – april tekuće godine, da bi se uzgajalo i konzumiralo do kraja iste godine, za potrebe sopstvenog domaćinstva. Pri izradi izmjena i dopuna ovog zakona vodilo se računa i o ekonomičnosti za same držaoce ovaca,

koza i svinja i za budžet Crne Gore, tako što se omogućava da se svinjama koje se uvoze, a potiču iz zemalja članica Evropske unije, ne mijenjaju ušne markice, čime se izbjegava nastanak troškova ponovnog obilježavanja za držaoce i za budžet Crne Gore.

- Donošenje propisa opravdava pozitivne troškove, u tri nova člana koja se odnose na: obavezu držaoaca svinja da vodi registar gazdinstva svinja, da godišnje vrši popis svinja na gazdinstvu i podatke o izvršenim godišnjim popisima dostavlja Upravi, na usaglašavanje u dijelu potrebnih dokumenata koja moraju pratiti svinje prilikom premještanja između dva odvojena gazdinstva kao i na stvaranje osnova za uspostavljanje pravnog osnova za dalje proširenje sistema I&R (kopitari i druge životinje), što će u konačnom imati pozitivan uticaj na implementaciju legislative, a samim tim i povećanje nivoa svijesti i znanja o uticaju zaraznih bolesti životinja na smanjenje prihoda koji mogu nastati pod uticajem ovih bolesti.
- Propisom se podržava stvaranje i novih gazdinstava koja su registrovana za držanje svinja i koja u konačnom predstavljaju proizvodne subjekte.
- Neće dovesti do stvaranja administrativnih opterećenja i biznis barijera.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbjeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.
- Kroz Projekat IPA 2011 „Jačanje veterinarske službe u CG“, EU će dijelom finansirati uspostavljanje sistema za I&R svinja: (softver i kreiranje Elektronske baze podataka), a finansijsko učešće MPRR – Veterinarska uprava namjenjeno je za proširenje sistema i podrazumijeva troškove za nabavku ušnih markica za svinje, izradu, štampanje i distribuciju registra gazdinstava za svako pojedinačno gazdinstvo na kojem se uzgajaju svinje, dokumenata za registraciju svinja i ostalog materijala i troškove za izvođenje registracije gazdinstava i I&R svake pojedinačne životinje (svinje), koje će vršiti ovlašćene veterinarske ambulante.
- Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbijediti dodatna finansijska sredstva u Budžetu Crne Gore za 2014. godinu. Sredstva u iznosu od 24.250€ obezbjeđena u razdijelu Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja – Veterinarska uprava, funkcionalna klasifikacija 0421, ekonomska klasifikacija 4147 – Konsultanske usluge, projekti i studije. Ova sredstva su namjenjena za nabavku ušnih markica za svinje, izradu, štampanje i distribuciju registra gazdinstava za svako pojedinačno gazdinstvo na kojem se uzgajaju svinje, dokumenata za registraciju svinja i ostalog materijala.
- Kampanja registracije gazdinstava i identifikacije i registracije svinja, koja predstavlja glavnu aktivnost u sistemu I&R svinja, planirana je za početak 2015. godine.
- Sredstva za 2015. i naredne godine po Programu obaveznih mjera zdravstvene zaštite životinja, podprogram Identifikacija i registracija životinja, obezbijediće se na teret sredstava Veterinarske uprave za sprovođenje ovih mjera. Ovim će se obezbijediti sredstva za akciju prvog popisa gazdinstava na kojima se drže i uzgajaju svinje i prvog stavljanja ušnih markica i rutinske aktivnosti (popis, unos u Elektronsku bazu, itd) koje će na terenu sprovoditi veterinarske ambulante, u skladu sa programom obaveznih mjera zdravstvene zaštite životinja u 2015. godini. Nakon akcije prvog popisa gazdinstava na kojima se uzgajaju svinje i prvog obilježavanja svinja, tokom narednih godina obezbijediće se iz budžeta Crne Gore (u razdijelu Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja – Veterinarska uprava) sredstva za kontinuirano rutinsko obilježavanje novorođenih svinja, uključujući i

nabavku novih ušnih markica, registracija novih gazdinstava, kontrola kretanja životinja, vođenje evidencije i izdavanje dokumenata za kretanje kao i za održavanje hardvera i softvera za sistem I&R životinja.

- U skladu sa članom 19 ovog zakona, identifikacija i registracija svinja finansira se iz donacija i budžeta Crne Gore u cjelosti do 31. decembra 2015. godine;
 - o od 1. januara 2016. godine 50% troškova za identifikaciju plaća držalac;
 - o od 1. januara 2017. godine troškove identifikacije u cijelosti plaća držalac.“
- Pri izradi izmjena i dopuna ovog zakona vodilo se računa i o ekonomičnosti za same držaoce ovaca, koza i svinja i za budžet Crne Gore, tako što se omogućava da se svinjama koje se uvoze, a potiču iz zemalja članica Evropske unije, ne mijenjaju ušne markice, čime se izbjegava nastanak troškova ponovnog obilježavanja za držaoce i za budžet Crne Gore.
- Implementacijom propisa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.
- Nije predviđeno donošenje novih podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze.
- Implementacijom propisa nije predviđeno ostvarivanje prihoda za budžet Crne Gore.
- Prilikom obračuna finansijskih izdataka pošlo se od podataka o broju svinja (između 38.000 i 45.000, godišnje) i gazdinstava (oko 11.000) na kojima je izvršena vakcinacija svinja protiv klasične kuge svinja, koja se u potpunosti finansira kroz Program obaveznih mjera zdravstvene zaštite životinja, kao i podataka da se preko 50% svinja uvozi iz susjednih zemalja (najčešće iz Srbije) u periodu februar – april tekuće godine, da bi se uzgajalo i konzumiralo do kraja iste godine, za potrebe sopstvenog domaćinstva. Okvirni obračun je izvršen na osnovu stvarnih troškova koji nastaju za sprovođenje ovog propisa (utrošeni rad, vrijeme, prosečna udaljenost). Takođe, izvršena je analiza visine naknade za isti posao u zemljama u okruženju i prosječna cijena ušnih markica.
- Nijesu postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt propisa.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

- Eksterna ekspertska podrška: Shvatajući važnost i potrebu obilježavanja životinja kojim se uspostavlja sistem njihove sljedljivosti, kroz Projekat Identifikacija i registracija životinja (faza I) uspostavljen je sistem identifikacije i registracije goveda (finansiran od strane Evropske Unije), a kao faza II identifikacija ovaca i koza, a koji su kompatibilni sa standardima EU. Projekat koji je u toku, IPA 2011 „Jačanje veterinarske službe u Crnoj Gori“, kao jednu od komponenti ima proširenje uspostavljenog integrisanog sistema identifikacije i registracije (I&R) životinja i mreže veterinarskog nadzora (veterinarski informacioni sistem), odnosno stvaranje kompjuterizovanog registra gazdinstava na kojima se drže, odnosno uzgajaju svinje u skladu sa standardima EU. Ovaj projekat finansira Evropska Unija (u iznosu od 700.000) i Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja – Veterinarska uprava (24.250 €), a njime rukovodi Delegacije Evropske Unije u Crnoj Gori. Korisnik projekta je Veterinarska uprava, a implementira se uz tehničku pomoć konzorcijuma Agri Consulting, Opera i Istituto Zooprofilattico, Teramo. Projekat je počeo u martu 2014. godine, traje do septembra 2015. godine, a kampanja registracije gazdinstava i identifikacije i registracije svinja, planirana je za prvu polovinu 2015. godine.
- Zakon o identifikaciji i registraciji životinja (“Službeni list RCG”, br.48/07 i 73/10), Pravilnik o načinu identifikacije i registracije goveda i vođenju registara i elektronske baze podataka (“Sl. list RCG”, br. 58/2007) i Pravilnik o identifikaciji i načinu vođenja registara gazdinstva ovaca i koza i elektronske baze podataka (“Sl. list RCG”, br. 33/14) su donešeni u toku faze I i II Projekta za I&R životinja, kao preduslov za uspostavljanje funkcionalnog nacionalnog sistema identifikacije i registracije životinja.
- Tokom izrade nacrta zakona, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja i Veterinarska uprava, vršili su ciljane konsultacije sa veterinarskim ambulantom koje, vrše I&R životinja, kao posao od javnog interesa, u skladu sa Zakonom o veterinarstvu, Službom za selekciju stoke i predstavnicima Uprave za inspekcijske poslove. Ministarstvo poljoprivrede je objavilo javni poziv nevladinim organizacijama i zainteresovanim stranama za se uključe u izradu ovog akta, na žalost nije bilo prijavljenih po ovim pozivima.
- Takođe, držaoci životinja koji su obveznici postupka identifikacije i registracije životinja,

uključeni su kroz sprovođenje javnih rasprava koja je trajala 41 dan odnosno od 6. augusta do 15. septembra 2014. godine uključujući i održana 2 okrugla stola su održane u Beranama 3. septembra 2014. godine i u Nikšiću 2. septembra 2014. godine.

- Učesnici konsultacija su bili saglasni sa predloženim aktom uz datu sugestiju koja se odnosi na smanjenje broja popisa na jedan godišnje i potrebu značajnijeg rada na podizanju svijesti držaoca životinja vezanu za njihove obaveze u identifikaciji i registraciji životinja.
- Dodatno, nakon dobijanja pozitivnog mišljenja nadležnih organa na Predlog zakona o izmjenama i dopunama zakona, izmjene i dopune su unijete u postojeći tekst zakona i integralna verzija je dostavljena Evropskoj komisiji radi davanja mišljenja u cilju ispunjenja zahtjeva za otvaranje pregovora u ovom poglavlju za mjerilo 1, koje se odnosi na usaglašen pravni okvir za Poglavlje 12 – bezbjednost hrane, veterinarska i fitosanitarna politika. Svi komentari Evropske komisije su ugrađeni u Predlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o identifikaciji i registraciji životinja.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preuzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjavanje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluaciju primjene propisa?

- Potencijalne prepreke u implementaciji propisa se odnose na:
 - o gazdinstava na kojima se drže svinje su mala gazdinstava koja uglavnom drže mali broj svinja i koje se najčešće koriste za sopstvene potrebe;
 - o prepoznavanje propisanih obaveza držaoca životinja vezanih za identifikaciju i registraciju svinja (ažurno vođenje registra na gazdinstvu, obavještanja o kretanju, rođenje, kupoprodaja, uginuće i drugo).
- Planirana je kontinuirana kampanja i edukacija držaoca svinja, veterinarara i ostalih učesnika u cilju što kvalitetnije implementacije propisa.
- Glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjavanje ciljeva:
 - o broj registrovanih gazdinstava;
 - o broj obilježenih svinja;
 - o broj izvršenih popisa na godi[njem nivou];
 - o broj prijave kretanja svinja.
- Veterinarska uprava koja je u sastavu Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja je zadužena za sprovođenje monitoringa i evaluaciju primjene propisa.

Datum i mjesto

28.11.2014.godine, Podgorica

